

งานแปลธรรมใบลาน

เรื่องที่ ๕ ธรรมตำนานเมตตย

ผู้แปล พระอธิการจรรยา จันทโชโต

วัดหาดผาคำ จังหวัดน่าน

1. นะโมตัสสะอุฯ คนทั้งหลายในชมพูทวีปผู้ใด ยังขาดกฎหมายรู้อย่างโพธิสัตว์เจ้า ต้นมากำจุศาสนา กุตถาคคตแลฯ เจือใสในธรรมคำสอนพระตะถาคคต และกระทำบุญรักษาศีล เมตตาภาวนาไปจั่วๆ ด้วยบทว่า พุทธโธวะระเมนาโถ ธัมโมวะระเมนาโถ สังโฆวะระเมนาโถ พุทธรูปัง สะหัสสังมังรักขันตุ ธัมมะรูปัสสะหัสสังมังรักขันตุสังฆะรูปัง สะหัสสังมังรักขันตุ อินตะรูปัสสะ หัสสังมังรักขันตุ พรหมะรูปัสสะ หัสสังมังรักขันตุ จะตุโลกะปะรา รูปัสสะมัง รักขันตุ สุริยะ จันทรอังกะรูปัสสะ สุชะโสรี ราชู เกตุ นะวะคะหา รูปัสสะมังรักขันตุ อายุ สุขัญจะ ปันทิตะ สัพพะอันตรายา ปิวินาสันตุ ดังนี้ บุคคลผู้ใดแลได้จำเจริญวันคืนบ่ขาด ก็จักพ้นจากอุบาทว์ พยาธิทั้งหลาย ผูกกล่าวมานี้แลฯ บุญอันนั้นก็จักจำเจริญรักษายังบุคคลญิงชายผู้นั้น เทวดาต่นริกัจักมารักษายังบุคคลผู้นั้น จะแลมะหาราชะตุรุมหาราชาแล สะหรัมะหามาया เทวบุตรเทวดาตั้งแต่ปีชะง่าไปถึงจุลศักราชได้ 1,258 ตัวในการนั้น ยังมีธัมมิกราชต้นหนึ่งลงมากำจุศาสนา

2. กู ตะถาคคตจักได้จื้อว่า ทรริทรกร ธัมมะราช ว่าอันจะแลฯ ท่านจักเกิดมีในเมืองตารา เทศเหนือ แห่งแม่น้ำละมิง ยังมีตอยลูกหนึ่งส่งสถาน ในดงมองตำข้าว นั้น เมืองอันนั้นเป็นดงครกตำข้าว แห่งชาวชมพูทวีปนี้แลฯ ธัมมิกราชต้นนั้นจักเกิดเป็นลูกทุกชะตะ แลท่านเกิดมามีอายุ ๕ ปี หันป้อแม่อันชงชวยจูบเลี้ยงชีวิต กับด้วยกรรมอันเป็นบาปนัก ก็หนีไปจิมเนอเจ้า สระหลัพรหมาก็ขอบวช แล้วค่อยสักเสียวอยู่มาคาคินบวชแถมถ้วนสองทีเลาแลฯ ลักษณะท่านนั้นมีต้นอันดำ เป็นเป้าทั้งตัวมีหน้ามีบั้งเป็นหน้าครุฑ มีเขี้ยวอันยาวออกต่างข้างพ้นปากออก เป็นดั่งเขี้ยวยักษ์นั้นแลฯ ยามเมื่อเป็นเด็กน้อยนอนเป็นดั่งเมื่อท่านบวช นอนเป็นดั่งนกกาหอบ นั้นแลฯ เมื่อท่านหลับนอนเป็นดั่งข้างสารแลฯ เมื่อท่านได้เป็นธัมมิกะราชนั่งนอนเป็นดั่งราชสีห์นั้นแลฯ ในกาละเมื่อนั้นชาวชมพูทวีปนี้ ผูกใจบาปหนาธรรมทั้งหลาย ตายไปเสียแล้ว ยังค้ำคนใจบุญนักบวชผูกใจบุญอันกลับ ตามธรรมคำสอน กุตะถาคคตนั้นไปถึง ปีกฎเล้า จุลศักราช 1,271 ตัว ยามนั้นอินตะพรหมทั้งหลาย

3. และตัวจตุโลกทั้ง 4 พระยาเวสสุวัน โอกาสศานามหาปุริสะ ทุกชะตะด้วยศ บัรवार แห่งต่นทื้อขึ้นชี้เหนือหลังมณีทิพย์แล้ว ก็จักนำไปสู่ลงบนหนออากาศน่านน้ำใจทิพย์ใสใจ หอยสังข์ทิพย์แล้วก็มาหัด

หล่อเกล้าเกศา แล้วพระยาอินทร์ก็หื้อพรว่า จำเนียรนี้พระยาหน้าท่านจงมีศัพทัวฟ้าปราบแหล่งเหล่าปรากฏแก่
ตัวพระยาทั้งหลายทั่ว.....มวลเตอะชมพูทวีปว่าอัน กันว่าพระยาอินตา หื้อปอนดั่งอันด้วย
เดชน้ำใจใช้ทิพย์ หากถูกต้องต้นมหาปฐะเจ้าอันเป็นทุกษะตะ ก็ลวดมีวรรณะเนื้ออันอันบริสุทธิ์มาก เหมือน
ดั่งเทวบุตรนั้นแลฯ พระยาอินทร์ก็เอน้ำน้ำแต่มาแต่มอ้งมือหื้อเป็นรูปดอกบัวแต่มอ้งปาตะทั้งสองเป็นรูปงจักร
แต่มาทั้งสองเป็นรูปราชสีห์แก่พระยาอินทร์ ก็ประดับมหาปฐะทุกษะตะด้วยผ้าทิพย์ทั้งหลายต่างๆ แล้วก็
หื้อนั่งอยู่เหนืออาสนะและพระยาอินตา ก็เจียรจำกล่าวว่ ดูรามหาราชแรกแต่นี้ไปพายหน้า ท่านได้เป็นพระ
ยาธัมมิกะราชแล้ว ท่านจงปรากฏชื่อว่า ฑะริทะกะธัมมะราชแลฯ อันว่าดาวพระยาทั้งหลายอันอยู่ในสักกระ
ชมพูทั่วทั้งมวลกี้จักมาเป็นยศบริวาร แห่งท่านจะแลฯ แดนแต่ท่านได้เป็นพระยาธัมมิกะราชแลฯ จงมีอายุ
ยืน 120 ขวบเป็นประมาณแต่เตอะกันว่าท่านได้เป็นพระยาธรรมได้ปีหนึ่ง แล้วธรรมปิฎกจักชุมนุมมายังสังฆะ
เจ้าทั้งหลาย แล้วจงเลิกยกย่องยังทั้ง 3 คัมภีร์เตอะว่าอัน พระยาอินตากล่าวท่านนั้นแลฯ ก็หื้อยังแวนตาแก้ว
มณียลุกหนึ่ง แก่ขุนธัมมราชแล้วก็หื้อขึ้นขี่ม้าแก้วมณิทิพย์แล้ว มีหมู่ยักษ์และกุมภกันกันปะทะทั้งหลายได้
80,000 ต้นเป็นหมู่ไปก่อนหน้าด้วยล่องหนบนอากาศ มีพระบาเวสสุวันเป็นประธานแลฯ ส่วนว่าเทวบุตร
ทั้งหลาย อันได้แสนต้นก็มาเป็นบริวารไปก่อนหน้าแล ภูเขาขุนธัมมะราชเจ้าหนั้น ก็มีเสียงหมินัน ไปด้วยตุริ
ยะน 5 จำพวกทั่วไปในทิศมากนัก และพระยายมทั้ง 4 ต้นก็คือ เสดฉัตร กว้างไปก่อนหน้าขุน
ธัมมะราชนั้นแลฯ ส่วนว่าบริวารแห่งขุนโมมะราช อันมีอินตะพรหมมะหาราชแลฯ เจ้าจุลโลกะปะราทั้ง 4 ต้น
และเทวบุตรเทวดาทั้งหลาย

4.ได้แสนต้น ก็มาแวดล้อม อ้อมบริวาร แห่งขุนธรรมราช ได้ลวงอากาศไปสู่ ทิศตะวันออก จัวย
ได้แลพระยาอินตา ก็เอนักล่าวปาวเดินคนดังหลายมีดาวพระยาเป็นต้น จาตุราท้าวพระยาและชาวชมพูทวีป
ทั้งหลายเอ๋ย ในเขตอนาระถะบ้านเมือง ในศักระชมพูทวีปนี้ บ่เป็นอนาระถะแห่งปุคคะละผู้ใดแลฯ ก็หาควร
เป็นอนาระถะแห่งขุนธัมมะราชเสียแลฯ สุ ท่านทั้งหลายก่ออย่ามาฆ่าฟันกัน ด้วยอันผิดเถียงกันแล จิงซึ่งเอา
น่านาเมืองและช้างม้าคน แลหื้อเงินหื้อคำ และมักไผ่เป็นใหญ่เป็นสูง ดังลือชา ดูราท้าวพระยาฝูงใจบาปหนา
อธรรมไภ้หนา ศีลธรรมบ่ได้ สูท่านทั้งหลาย มาเป็นบริวารขุนธัมมะราชเจ้า ต้นนี้เตอะ กันว่าสู่ท่านทั้งหลายบ่
มาไหว้ขุนธัมมะราชต้นนี้ หัวสูก็จักแตกไปบัดนี้แลฯ ว่าอันเมื่อนั้นตัวพระยาทั้งหลาย ก็ผ่อเลิงแลขึ้นเมือบน ก็
หันยังอินตะพรหม และเทวบุตรเทวดาทั้งหลาย ตัวจุลโลกทั้ง 4 และยักษ์ทั้งหลาย อันมีมือถืออาวุธลูกเป็น
เปลวไฟเป็นดังสายฟ้าแมบนัน เขาก็มีหนังหุ้มปอง สยงเส้นบนลูกก็มีต้นอันสั้นระสายตกใจกลัวมาแลฯ

5.เขา.....แล้วขอเป็นข้าถ้าสมปามขุนธัมมหาราชเสียตั้งมวแล้ว ที่นั่นพระยาอินตา ก็
หื้อ วิศณุกรรมเทวบุตร ไปประดับประดาในเวียงเชียงใหม่ ด้วยช่อน้อยตุงใจ แลบลูกตันกล้วยต้ออ้อยดอกไม้
ทั้งหลายต่างๆ มีพร้าพร้อมจุประการ ก็เนรมิตผาสารท 3 หลังแล้วด้วยแก้วอินต๊ะวิหะเป็กหลังหนึ่งหื้อยอ
เมื่อวันหนึ่งเมื่อคืนหื้อเป็นท่อยู่ เมื่อตัวพระยา เสนาอามาตย์ ตั้งหลายมาเฝ้ากันแห่งขุนธัมมหาราช พระยา
อินทรก็แต่งหื้อหมุยักษ์ทั้งหลาย ไปเอาค่ายแก้ว ค่ายคำอันเป็นเครื่องประดับมาแล้ว อันยังดอยรากเมืองป่า
มาแล้ว ส่วนว่าเทวดาก็ไปเอาขจัมหัวดำ อันประดับด้วยแก้ว 6 จำพวก กับด้วยดาบสะหรีก็ญ้ายด้ามแก้ว แล
สัพพะวัตถุทั้งมวกับขอแก้วจ้อนแก้ว และภาชนะทั้งมวอันเป็นแก้ว อันอยู่ในถ้ำในดอยทั้งมว อันมีดอยกลาง
แก้ว สร้างเจียงดาวนั้นมาแล้ว ก็หื้อเทวดาทั้งหลายไปนำเอายัง ม้า จ้างแก้ว ตัวหนึ่งชื่อว่า นิละกุสะละปันจะยะ
ตัวนั้น แต่งกับนางแก้วผู้หนึ่งชื่อว่า กุรุอักขะระราชเทวี มาหื้อแก่ขุนธัมมหาราชแลอินต๊ะพรหมทั้งหลายก็พร้อม
กัน อูสารากิเชกกับด้วยน้ำพุทธานิเชกทิพย์ได้แสนไห หื้อแก่ขุนธัมมหาราช ในปีเต้าใจ จุลศักราช 1,264 ตัว
เดือนเจ็ดเป็งเลิงหันอาทิตย์ถึงประเจटनाที่ข้ามล่วงแล้วเจ็ดที เป็นวันพุธ สออิการใส สะหลี วันโตกำเป้า ฤกษ์
17 ตัว หื้อปรากฏในเวียงเชียงใหม่ทั่วไป ไรศักระชมพุทวิปทั้งมว กัจจิมิบายหน้าจะแลฯ ตำนานพระอริยเจ้า
ก็แล้วแต่นี้ก่อนแลฯ

